

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ (ДРС)

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ про відмову в погодженні проєкту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303» (далі – проєкт постанови), а також документи, надані до нього листами Державної служби геології та надр України від 26.02.2025 № 873/15/2-25 та від 19.03.2025 № 1205/15/2-25.

За результатами проведеного аналізу проєкту постанови та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про регуляторну політику), Державна регуляторна служба України

встановила:

проєктом постанови пропонується внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» (далі – Постанова КМУ № 303), зокрема доповнити пунктом 9 такого змісту: «9. Установити, що дія пункту 1 цієї постанови не поширюється на заходи державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр на підконтрольній Україні території суб'єктами господарювання, які відповідно до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою геології та надр, затверджених постановою Кабінетом Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 913 (Офіційний вісник України, 2018 р., № 89, ст. 2956), віднесені до суб'єктів господарювання з високим ступенем ризику.».

Проєктом постанови пропонується надати можливість Державній службі геології та надр України здійснювати планові та позапланові заходи державного

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 197 від 15.04.2025

Підписав: Кучер Олексій Володимирович

Сертифікат: 6FA97849F1B2570D040000008869000025DF0300

Дійсний: з 12.06.2024 11:11:30 по 12.06.2025 11:11:30

нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр на підконтрольній Україні території суб'єктами господарювання, які відповідно до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю), віднесені до суб'єктів господарювання з високим ступенем ризик.

Пунктом 1 Постанова КМУ № 303 припинено проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) на період воєнного стану. Водночас пунктом 2 Постанови КМУ № 303 збережено можливість здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) за наявності загрози, що має негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави, як соціально значущих сфер існування держави та її громадян.

Проект постанови у запропонованій редакції охоплює лише діяльність суб'єктів господарювання з високим ступенем ризику. Такий підхід спричинить непослідовність державного регулювання в частині забезпечення прав громадян.

Суб'єкти господарювання у процесі провадження своєї діяльності можуть створювати ситуації, що призводять до виникнення загрози, що має негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави, незалежно від того до якого з трьох ступенів ризику – високий, середній або незначний вони віднесені. Рішення щодо здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) віднесено Урядом до компетенції центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у відповідних сферах.

У результаті прийняття проекту постанови Державна служба геології та надр України, у випадку необхідності здійснити позаплановий захід державного нагляду (контролю) стосовно суб'єкта господарювання з середнім або незначним ступенем ризику, так само буде дотримуватись вимог пункту 2 Постанови КМУ № 303 та звертатись за дозволом до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, як центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, для одержання рішення про дозвіл на проведення позапланового заходу державного нагляду (контролю) щодо суб'єкта господарювання.

Таким чином, на сьогодні Державна служба геології та надр України має можливості здійснювати позапланові заходи державного нагляду (контролю) для належного контролю за діяльністю суб'єктів господарювання.

Засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом про регуляторну політику, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону про регуляторну політику, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проєктів регуляторних актів з урахуванням як самого проєкту акта, так і супровідних до

нього документів, визначених цим Законом про регуляторну політику, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу цього проєкту акта (далі – АРВ).

Відповідно до вимог статті 1 Закону про регуляторну політику АРВ – документ, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проєкту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики.

Наданий розробником АРВ до проєкту постанови не в повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308 (далі – Методика).

Так, у розділі I «Визначення проблеми» АРВ розробнику необхідно чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, визначити причини виникнення проблеми, оцінити важливість проблеми (у разі існування даних, які підтверджують існування проблеми та характеризують її масштаб, навести значення цих даних (у цифровому вимірі), визначити основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив (громадяни, держава, суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва) та обґрунтувати, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та діючих регуляторних актів.

При аналізі інформації поданої розробником у розділі I «Визначення проблеми» АРВ розробником не визначено основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив та не обґрунтовано чому проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та діючих регуляторних актів.

У розділі II «Цілі державного регулювання» АРВ необхідно чітко визначити цілі державного регулювання, що мають бути безпосередньо пов'язані із розв'язанням проблеми.

Натомість задекларована розробником ціль сформульована досить формально та абстрактно. Зокрема розробником не визначено індикаторів зменшення масштабів проблеми, що характеризували б досягнення мети регулювання.

Отже, розробником порушено принцип адекватності, оскільки належним чином не обґрунтовано наскільки така форма державного регулювання відповідає вирішенню існуючої проблеми.

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ розробник повинен визначити всі прийнятні альтернативні способи вирішення існуючої проблеми та оцінити вигоди і витрати держави, громадян та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них.

Зауважуємо, що при розробці АРВ необхідно зробити всебічний аналіз ситуації та описати не лише позитивні, а й негативні фактори.

Під час розгляду інформації, наведеної розробником у таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів на сферу держави» встановлено, що

розробником не проаналізовано можливі вигоди для Альтернативи 1 та витрати для Альтернативи 2, також у вигодах в Альтернативі 2 не зазначено, що прогнозується збільшення розміру надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів так як зазначено у розділі VIII.

Разом з тим, у таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» не зазначено вигоди в Альтернативі 1 та встановлено, що в Альтернативі 2 витрати відсутні, проте розробник у розділі VIII зазначає розмір коштів, які витрачатимуться суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта.

Звертаємо увагу на те, що навіть у разі збереження чинного регулювання існують потенційні вигоди, які необхідно було врахувати, обраний розробником підхід є неповним, оскільки впровадження запропонованого регулювання може спричинити певні витрати, які необхідно було врахувати.

Слід підкреслити, що факт відсутності належним чином проведеного економічного аналізу запропонованих альтернатив не дозволить у подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання та держави.

У розділі IX «Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта» зазначено, що повторне відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом.

Водночас визначений в АРВ період проведення повторного відстеження результативності цього регуляторного акта не узгоджується з статтею 10 Закону про регуляторну політику.

Так, частиною шостою статті 10 Закону про регуляторну політику, визначено, що повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюється через рік з дня набрання ним чинності або набрання чинності більшістю його положень, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом або більшістю його положень, якщо рішенням регуляторного органу, який прийняв цей регуляторний акт, не встановлено більш ранній строк.

При цьому не зазначені чіткі строки (конкретні дати) проведення повторного відстеження результативності дії проєкту постанови та цільові групи осіб, що обиратимуться для участі у відповідному опитуванні, чи наукові установи, що

залучатимуться для проведення відстеження. Таким чином інформація в розділі IX АРВ не відповідає вимогам пункту 12 Методики та додатку 1 до Методики.

Порушення розробником вимог Закону про регуляторну політику та Методики в частині визначення показників результативності та заходів з проведення відстеження результативності регуляторного акта не дозволить в подальшому належним чином провести відстеження його результативності, як передбачено статтею 10 Закону про регуляторну політику.

Виходячи з наведеного, за результатами розгляду проєкту постанови та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проєкт регуляторного акта розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики, зокрема, адекватності та ефективності, визначених статтею 4 Закону про регуляторну політику, статті 5 Закону про регуляторну політику щодо недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти та статті 8 Закону про регуляторну політику в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Ураховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303».

**Голова Державної
регуляторної служби України**

Олексій КУЧЕР